18072012000016

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Binnenlandse Zaken enKoninkrijksrelaties (BZK)
Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
	2012-0000177225	
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Consultatie voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	BABVI/U201200788	17 juli 2012

Geachte mevrouw Spies,

Op 27 maart 2012 heeft u in uw brief met kenmerk 2012-0000177225 ons advies gevraag over het concept van het voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). U heeft aangekondigd dat het voorstel diverse wijzigingen bevat voor het verruimen van mogelijkheden voor gemeenten om samen te werken.

Het concept wetsvoorstel dat u conform de bestuursafspraken 2011-2015 aan ons heeft toegezonden komt in grote lijnen tegemoet aan de huidige praktijk en de wensen van gemeenten voor een verduidelijking van de Wgr en biedt meer mogelijkheden voor samenwerking. Op hoofdlijnen kunnen we ons dan ook vinden in het concept wetsvoorstel. Met name het verduidelijken van de Wgr door bestaande bepalingen te herschrijven en het uitschrijven van de verwijzingen in de huidige Wgr naar de gemeentewet van voor 2002 geeft duidelijkheid. Ook het verruimen van de mogelijkheden van samenwerking door onder andere enkele dualistische elementen toe te voegen en de introductie van een nieuwe juridische vorm helpt gemeenten een goede invulling te geven aan samenwerking op basis van de Wgr. Bij een aantal punten hebben we nog enkele opmerkingen en vragen.

I. <u>Termijnen van begroting en jaarrekening</u>
We zijn blij dat u meer ruimte wil geven aan raadsleden voor het bespreken van de jaarrekening en begroting als onderdeel om raadsleden beter te betrekken bij gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor kunnen raden gedegen overleggen in de eigen raad en eventueel met andere raden over de conceptbegroting.

De termijn oprekken naar acht weken is wat ons betreft echter geen goede oplossing omdat het voor veel gemeenschappelijke regelingen niet goed mogelijk is om voor 1 april de jaarstukken aan te leveren en het erg vroeg is om op dat tijdstip al een begroting op te stellen voor het jaar daarop volgend. Overigens is dat in de huidige situatie ook al. Gemeenten vrezen dat in de praktijk stukken toch later zullen komen omdat deze termijn moeilijk haalbaar is en er om die reden met dit voorstel niet het doel bereikt wordt dat raden beter betrokken raken bij de kaderstelling en begroting van de gemeenschappelijke regeling.

We hechten er veel waarde aan dat raden juist ten tijde van de voorjaarsnota goed betrokken zijn bij het opstellen van de begroting voor de gemeenschappelijke regeling. Om die reden stellen we voor om het indienen van de stukken door het AB aan GS te verlengen naar 15 september. Het AB stuurt daarmee op 15 september de definitieve begroting aan GS en neemt tijdig daarvoor een besluit.

De termijn voor het aanleveren van de jaarstukken en concept begroting aan de deelnemende raden blijft dan op 15 april staan. Dit om ervoor te zorgen dat raden de begroting van de gemeenschappelijke regeling al tijdens de voorjaarsnota kunnen bespreken. Deze langere termijn geeft raden, colleges en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling ruim de tijd om met elkaar de begroting door te nemen. Tevens wordt met een verlenging van deze termijn voorzien dat er ook tussen de gemeenten gesprekken kunnen om zo tot een gedragen begroting te komen. Daarbij schept de verlenging van de termijn op deze wijze de mogelijkheid voor raden kaders mee te geven bij de conceptbegroting ten tijde van de behandeling van de voorjaarsnota en vervolgens in een eventuele tweede behandeling een adequate zienswijze te geven op de begroting van de gemeenschappelijke regelingen.

II. <u>Vervallen vangnetfunctie art 33 (verwijzing naar de gemeentewet van voor 2002)</u>
Het uitschrijven van de bepalingen uit de gemeentewet van voor 2002 en het moderniseren van enkele bepalingen verduidelijkt en vereenvoudigd de Wgr. Hierdoor is de Wgr geheel op zichzelf leesbaar. We zijn dan ook blij dat deze wijzigingen gemeenten kunnen helpen om op een adequatere manier samenwerking aan te gaan. Wel merken we op dat met het uitschrijven van deze verwijzingen er een aantal bepalingen zijn die bij samenwerking beperkingen opleveren:

a) Met het uitschrijven van de bepalingen wordt ook een flinke beperking aangebracht ten aanzien van het instellen van privaatrechtelijke constructies door een gemeenschappelijke regeling. Dit is nieuw en volgt louter voort uit de gedachte dat overheden zoveel mogelijk publieke taken via het publiekrecht moeten regelen. De VNG is er niet van overtuigd dat dit een wenselijke bepaling is. Met de wijziging van de Wgr is nu de mogelijkheid om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen waarin de gemeenten regie voeren of in een netwerk opereren en dus ook vanuit een samenwerkingsverband partners zoeken om samenwerking aan te gaan om maatschappelijke doelen te bereiken.

b) Om de verhouding tussen het AB en DB te bestendigen is in het wetsvoorstel opgenomen dat het aantal leden van het DB nooit de meerderheid van het algemeen bestuur mag uitmaken. Dit leidt tot de situatie dat het niet meer mogelijk is om kleine en efficiënte openbare lichamen te hebben voor eenvoudige taken met een beleidsmatige component. We constateren dat er voor de bedrijfsvoeringstaken is voorzien met de nieuwe vorm: "gemeenschappelijk orgaan met rechtspersoon". Dat is een goede stap in de richting maar voor bijvoorbeeld uitvoerende taken moet met de nieuwe wet in deze gevallen een openbaar lichaam ingesteld worden. Juist deze vorm wordt vaak als bestuurlijk 'zwaar' gezien voor een samenwerking aan te gaan. Het is tegelijkertijd een noodzakelijke vorm voor gemeenten die een samenwerkingsverband met een rechtspersoon willen om bijvoorbeeld personeel in dienst te kunnen hebben. Deze beperking van de mogelijkheden zal er toe leiden dat gemeenten nog sneller afkeren van de publiekrechtelijke samenwerking. Dit staat volgens ons haaks op de insteek van de wetswijziging om juist publiekrechtelijke samenwerking aan te moedigen.

III. <u>Introductie nieuwe vorm van samenwerking</u>
De VNG is groot voorstander van de voorgestelde constructie "gemeenschappelijk orgaan met rechtspersoon" naast de bestaande vorm van het openbaar lichaam. Het biedt gemeente ruimte om in een eenvoudige bestuurlijke structuur optimaal te kunnen samenwerken. We missen wel in deze vorm de mogelijkheid om ook uitvoeringstaken aan de gemeenschappelijke regeling over te dragen. De voorgestelde vorm gaat daarom wat ons

betreft niet ver genoeg. Het strekt tot de aanbeveling om ook taken die in de uitvoeringssfeer liggen in een dergelijke constructie op te nemen. Te meer omdat gemeenten veel uitvoerende taken niet bestuurlijk complex willen inrichten met een AB en DB waar het gaat om slechts uitvoering te geven aan gemeentelijke taken. Bij uitvoeringstaken kan het gaan om het gezamenlijk innen van gemeentelijke belastingen en heffingen maar ook het verstrekken van AWBZ middelen of een gezamenlijke groenvoorziening zijn mogelijkheden. Het zou goed zijn wanneer hiervoor de nieuwe variant gemeenschappelijk orgaan ook voor beschikbaar is. Dit komt eveneens tegemoet aan ons bezwaar bij II onderdeel a; de verhouding AB en DB.

IV. <u>Wijzigen van de gemeenschappelijke regeling door het algemeen bestuur</u>
Onder de huidige Wgr is het mogelijk dat het algemeen bestuur gemeenschappelijke regelingen kan wijzigen indien dit in de regeling bepaalt is. In het wetsvoorstel wordt dit nadrukkelijk ingeperkt ter voorkomen van een uiterst theoretische situatie dat gemeenten aan de regeling opdragen dat deze de regeling mag wijzigingen, en daarmee de mogelijkheid opent dat het AB kan bepalen dat er taken vanuit de gemeente worden overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling. Het is wat ons betreft niet nodig en ook niet wenselijk om de huidige mogelijkheid zodanig in te perken dat er alleen wijzigingen van ondergeschikt belang (zoals het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling indien er bij de overgedragen taken sprake is van naamswijzigingen van wetten, of technische aanpassingen in wetten) door het AB geregeld kunnen worden, en ook alleen als dit van tevoren expliciet is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. Eenvoudiger is om de huidige bepaling in stand te laten en de theoretische mogelijkheid uit te sluiten door te bepalen dat een AB in geen geval niet kan besluiten tot het overdragen van taken van gemeenten. Hiermee wordt ruimte gegeven aan gemeenten om zelf te bepalen in hoeverre ze aan het AB willen overlaten welke wijzigingen gedaan kunnen worden door het AB (ondergeschikt belang) en welke aanpassingen een wijziging van de regeling zou betekenen waardoor alle deelnemers conform art 1 van de Wgr met deze wijziging moeten instemmen.

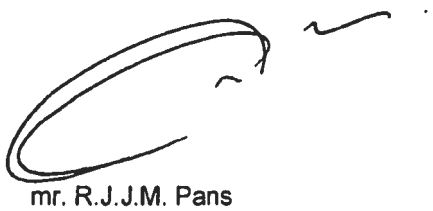
Conclusie

De VNG is van oordeel dat dit wetsvoorstel tegemoet komt aan de behoefte van gemeenten voor meer ruimte en mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerking. Het oprekken van de termijn voor het indienen jaarrekening en concept begroting naar 1 april is een goede gedachte maar de VNG ziet meer in het oprekken van de termijn van indienen van de begroting naar 15 september om de benodigde ruimte voor raden te creëren. Tevens zien we bij de introductie van een nieuwe juridische vorm, gemeenschappelijk orgaan met rechtspersoon, ook de mogelijkheid voor het opnemen van nader door de raad te bepalen uitvoeringstaken. Dat is op dit moment nog beperkt tot zogenoemde PIOFACH taken. Daarmee biedt deze wet de benodigde ruimte om effectieve en efficiënte samenwerking mogelijk te maken. Op een aantal andere punten pleiten we tegen een verdere inkadering van de huidige bevoegdheden. Hierdoor blijft er op gemeentelijke niveau ruimte voor een eigen invulling. Dit doet recht aan de gedachte van deze wet om zoveel mogelijk ruime kaders te bieden om samenwerking mogelijk te maken.

1807201200018

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad